

Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland

Partijen:

1. de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw Carola Schouten, hierna te noemen: LNV;
2. de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw drs. K.H. Ollongren, hierna te noemen: BZK;
3. de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, mevrouw drs. C. van Nieuwenhuizen Wijbenga, hierna te noemen: IenW;
4. de Staatssecretaris van Defensie, mevrouw drs. B. Visser, hierna te noemen: Defensie;
5. de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, mevrouw mr. drs. M.C.G. Keijzer, hierna te noemen: EZK;
6. de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer drs. R.W. Knops, hierna te noemen: BZK.

Partijen genoemd onder 1 tot en met 6 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna samen te noemen: het Rijk;

7. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Helder, namens deze: de heer J.K. Visser, wethouder, hierna te noemen: gemeente Den Helder;
8. Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland, namens deze: mevrouw Z. Pels, gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Noord-Holland;
9. De gemeente Hollands Kroon, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer Th.J. Meskers, wethouder, mede in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de stuurgroep van het programma De Kop Werkt! van 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland en de provincie Noord-Holland op basis van de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van het programma De Kop Werkt! van 11 april 2017, hierna te noemen: Stuurgroep De Kop Werkt!.

Partijen genoemd onder 7 tot en met 9 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna samen te noemen: Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Algemene overwegingen

1. Deze Regio Deal is tot stand gekomen tijdens de coronapandemie. De context waarin deze Regio Deal tot stand is gekomen, heeft betekenis gehad voor de wijze waarop Partijen gezamenlijk tot een uitwerking van de Regio Deal zijn gekomen. De verschillende stappen op weg naar deze Regio Deal zijn anders geweest, doordat Partijen elkaar niet in persoon hebben kunnen zien en spreken en bijeenkomsten en werksessies online en telefonisch plaats hebben moeten vinden. Partijen onderstrepen het belang van commitment en draagvlak bij alle betrokken stakeholders van de Regio Deal, zowel in de Regio als bij het Rijk. Partijen hechten hier onverminderd aan en hebben daarom gezamenlijk extra oog voor het borgen van dit commitment en het draagvlak tijdens de uitvoeringsfase van deze Regio Deal. Juist in deze ingewikkelde tijd vinden Rijk en Regio het van groot belang om gezamenlijk te investeren in en een impuls te geven aan de brede welvaart en het toekomstperspectief van bewoners en bedrijven in de regio. De drie Planbureaus wijzen in hun briefadvies¹ aan het kabinet van 28 mei 2020 op de noodzaak om als gevolg van de coronapandemie te blijven werken aan brede welvaart en daarbij ook oog te hebben voor regionale verschillen. Uitvoering van deze Regio Deal kan daarmee bijdragen aan gewenst herstel.
2. Het kabinet Rutte III erkent dat elke regio uniek is. Regio's hebben verschillende kenmerken waardoor elke regio behoefte heeft aan een eigen aanpak en afweging bij het aanpakken van de regionale opgave. De verschillende krachten en uitdagingen die specifiek zijn voor een regio vormen de basis voor een regionale opgave om de brede welvaart, leefbaarheid en economische kracht te bevorderen.
3. De regionale opgave heeft een meervoudig karakter en vergt een integrale aanpak op de verschillende opgaven. Doel is om door verschillende beleidskolommen heen te werken. Verder heeft de regionale opgave een gebiedsoverstijgende impact, waardoor inzet op rijksniveau nodig is, maar die ook zorgt voor een vliegwieleffect.
4. Regio Deals hebben tot doel om de regionale opgave aan te pakken. Hierbij wordt samengewerkt

¹ SCP, PBL en CPB, Aandachtspunten voor een herstelbeleid, briefadvies aan het kabinet, 28 mei 2020.

tussen vakdepartementen, decentrale overheden, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Voor deze regionale opgaven stelt het kabinet middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waaruit Regio Deals worden gefinancierd tussen het Rijk en de regio. Ook vanuit de regio zelf wordt gezorgd voor financiering (regionale publieke en private cofinanciering). Ter ondersteuning van hun partnerschap hebben Rijk en Regio als vertrekpunt dat de rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale publieke cofinanciering. De middelen uit de Regio Envelop dienen verder als vliegwiel voor extra investeringen in de regionale ontwikkeling zodat uiteindelijk vanuit de regio nog meer financiering wordt ingezet voor de aanpak van de regionale opgave.

5. Deze integrale en gezamenlijke aanpak met bijbehorende financiering van zowel Rijk als regio is het onderscheidende karakter van de Regio Deals ten opzichte van reguliere beleidsinstrumenten.
6. Met de Regio Deal gaan Rijk en Regio een duurzaam partnerschap aan om de opgave die in de regio speelt gezamenlijk aan te pakken. Het ondertekenen van de Regio Deal is daarbij niet het eind, maar slechts het begin van de samenwerking.
7. De bijdragen uit de Regio Envelop zijn bedoeld als een tijdelijke en eenmalige impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen geborgd moeten zijn.
8. Regio Deals gaan om meer dan alleen de gecoördineerde inzet van financiële middelen. Zij kenmerken zich ook door een sterke, continue inzet van alle betrokkenen, creëren nieuwe samenwerkingsvormen en niet-financiële ondersteuning om de in de regionale opgave gestelde ambities en doelen te bereiken. Regio Deals leveren daarmee een bijdrage aan welvaart in brede zin.
9. De in de Regio Deal gemaakte wederzijdse afspraken over ambitie, doelen, beoogde resultaten en inzet en aanpak zijn in gezamenlijk overleg en met onderlinge overeenstemming tussen Rijk en Regio tot stand gekomen.
10. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals derde tranche worden door LNV beschikbaar gesteld als een specifieke uitkering op grond van de Regeling specifieke uitkering Regio Deals derde tranche.

Specifieke overwegingen

Aansluiting bij regionale beleidsdoelen, programma's of actieplannen

De gemeente Den Helder en de provincie Noord-Holland en tal van andere partners werken samen aan de ontwikkeling van de regio Kop van Noord-Holland, bestaande uit gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Texel en Schagen. De Kop van Noord-Holland is onderdeel van de grotere regio Noord-Holland Noord, die bestaat uit de regio's West-Friesland, Alkmaar en Kop van Noord-Holland (totaal 18 gemeenten in Noord-Holland Noord). De Kop van Noord-Holland is een zogeheten anticepeerregio² en is op een aantal punten van de brede welvaart kwetsbaar. Naar verwachting zal de bevolking in de periode tot 2040 met 4% afnemen. Maar belangrijker is dat dit vooral veroorzaakt wordt door een afname van het cohort 15-65 jarigen. Deze groep krimpt naar verwachting met 18%. Het aantal jongeren tot 15 jaar neemt af met 5%.³ Het onderwijsniveau is gemiddeld lager dan in de rest van Nederland en er trekken relatief veel hoger opgeleiden weg uit de regio, omdat er een beperkt aantal vacatures voor hen is. Jongeren die gaan studeren in een andere omgeving, vestigen zich ook relatief vaak in die omgeving en keren niet meer naar de Kop van Noord-Holland terug. Het aantal ouderen neemt toe en het aantal jongeren neemt af. Ook is er een mismatch tussen wat er wordt gevraagd aan kennis en expertise bij bedrijven in deze regio en wat de regio nu kan leveren aan geschikte arbeidskrachten. De bedrijven kunnen niet de juist gekwalificeerde werknemers vinden. Dit is extra zichtbaar en nijpend bij de in de regio gevestigde Defensieonderdelen en bij met name het bedrijfsleven in de maritieme sector (offshore olie, gas en wind op zee) en de sectoren techniek en energie. Onderstaande box I geeft inzicht in de cijfers betreffende onderwijs en arbeidsmarkt in de Kop van Noord-Holland.

² Een anticepeerregio is een regio die in de toekomst te maken krijgt met krimpende bevolking, <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bevolkingsdaling/krimpgebieden-en-anticepeergebieden>.

³ Bron: Bevolkingsprognose 2019-2040, Provincie Noord-Holland, augustus 2019.

Box I: Facts & figures onderwijs en arbeidsmarkt in de Kop van Noord-Holland⁴

- Ten opzichte van Nederland is de groep hoogopgeleiden klein (NL 29%, Kop NH 23,8%), de groep middelbaar opgeleiden erg hoog (NL 39,7%, Kop NH 52,4) en de groep laag opgeleiden klein (NL 29,6%, Kop NH 23,8%). Opvallend is dat het percentage hoogopgeleiden in Den Helder nog lager is dan in de Kop (DH 19%, Kop NH 23,8%) (peiljaar 2016);
- Uit gegevens van het CBS blijkt dat er relatief weinig vacatures zijn voor hoger opgeleiden in de Kop. Slechts 19% van het totaal aantal vacatures is gericht op hbo'ers of wo'ers;
- Het aantal leerlingen dat basisonderwijs volgt in de Kop van Noord-Holland neemt af 16.300 in 2015 naar 14.700 in 2020 en 14.600 in 2030. In het voortgezet onderwijs neemt het aantal leerlingen af van 10.400 in 2015 naar 7.900 in 2030.

De Kop van Noord-Holland wordt gekenmerkt door een eenzijdige economische structuur, die wordt gedomineerd door de publieke sector (gemeenten in de Kop van Noord-Holland en Defensie), civiele en marinehaven, het maritieme vliegkamp De Kooy en de civiele luchthaven, de offshore dienstverlening en toerisme. Dit maakt de regio kwetsbaar voor economische schokken, zoals een sterke daling van de olie- en gasprijs en (wijzigingen in) overheidsbeleid. Ook ligt er een grote opgave voor de Kop van Noord-Holland op het gebied van de (toekomstige) energievoorziening. Op korte termijn zal de vraag naar energie (bijvoorbeeld door datacenters) in de Kop van Noord-Holland namelijk het aanbod en de transportcapaciteit van het netwerk overschrijden.⁵ Het is nu al een gegeven dat de economische ontwikkeling wordt bemoeilijkt doordat de regio als vestigingsplaats niet kan voldoen aan enkele essentiële randvoorwaarden, zoals een voldoende dekkend elektriciteitsnetwerk (380 kV), voldoende ruimte in de haven en goede bereikbaarheid.

Een oplossing voor genoemde knelpunten is essentieel voor het behouden en voor het verbeteren van de brede welvaart in de Kop van Noord-Holland. Tegenover genoemde opgaven en uitdagingen is er tegelijkertijd juist in deze regio een aantal kansen die perspectief bieden op versterking van de economische structuur en de kwaliteit van leven en leefomgeving voor de inwoners (brede welvaart). De Koninklijke Marine gaat de komende jaren vernieuwen en moderniseren, maar heeft te maken met moeilijk invulbare vacatures en vergrijzing. Dit maakt dat er veel nieuwe maritiem technisch geschoolde mensen nodig zijn. De Kop van Noord-Holland kent verder een aantal groeiende (civiele) bedrijfssectoren waar veel mensen nodig zijn, met name in de technische sectoren, gerelateerd aan het maritieme cluster (olie & gas en energie op zee (waterstof) en de IT-sector). Samenwerking tussen Defensie, kennisinstellingen en het (civiele) bedrijfsleven op het gebied van (maritieme) innovatie en talentontwikkeling kan tot een bredere, maar vooral sterkere, economische structuur van de Kop van Noord-Holland leiden. Dit wordt versterkt door de uitdagingen van de energietransitie. Juist de ligging van de Kop van Noord-Holland ten opzichte van de windparken op de Noordzee en de aanwezige gasinfrastructuur, die is in te zetten voor de waterstofeconomie, biedt mogelijkheden om nieuwe innovaties (ten aanzien van productie en transport van blauwe en groene waterstof) te realiseren die helpen de energietransitie te versnellen. Ook het Windpark Wieringermeer speelt hier een rol in. De regio heeft daarnaast een sterk en omvangrijk havenbedrijfsleven met tientallen jaren ervaring in de toelevering aan de offshore olie- en gaswinning. In de transitie naar een duurzame economie kunnen deze bedrijven de verdere ontwikkeling van windenergie op zee ondersteunen. Daarvoor is het nodig dat er meer ruimte in de haven wordt gecreëerd, zodat het civiele bedrijfsleven kan inspelen op deze ontwikkelingen en de Koninklijke Marine voldoende ruimte heeft voor de nieuwe, grotere, schepen. Provincie Noord-Holland, Koninklijke Marine en gemeente Den Helder werken hiervoor samen met stakeholders zoals het havenbedrijfsleven aan de Strategisch Ruimtelijke Verkenning Maritiem Cluster. Deze verkenning resulteert in een streefbeeld voor de gebiedsontwikkeling haven voor de lange termijn met oog voor ieders belang.

De aanwezigheid van deze kansen maakt het noodzakelijk om juist nu deze Regio Deal uit te voeren. Het benutten van de kansen vermindert de kwetsbaarheden van de regio en kan leiden tot een positieve spiraal waarmee een impuls wordt gegeven aan de brede welvaart in de Kop van Noord-Holland.

De bedrijven in de energiebranche hebben net als Defensie behoefte aan goed geschoold personeel. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt moet hiervoor verbeteren met als doel de huidige en toekomstige inwoners perspectief te bieden op aantrekkelijk werk, een goed inkomen en een goede kwaliteit van wonen, werken, leren en recreëren. De regio kan zo ook aantrekkingskracht hebben voor

⁴ Bron: www.onderwijscijfers.nl: GGD buurmonitor, cijfers CBS en Noord-Hollandse arbeidsmarkt in cijfers, mei 2018 Provincie Noord-Holland. Overige bronnen met ontwikkeling Kop van Noord-Holland: Economische verkenning Holland boven Amsterdam 2019 en Regionale bevolkings- en huishoudensprognose PBL/CBS 2019.

⁵ Rapportage systeemstudie energie-infrastructuur Noord-Holland 2020-2050, CE Delft, ECN-TNO juni 2019).

nieuw arbeidsaanbod. Dit is nodig omdat er nu al tekorten zijn in met name technische en maritieme sectoren om het werk te doen.

De omvang van de regionale opgave is groot en complex. Om de opgave aan te pakken bundelen de betrokken stakeholders daarom de krachten. Dat gebeurt al, onder andere in het recent vastgestelde Regioakkoord 'De Kop groeit'. Daar werken de vier gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland samen aan een toekomstbestendige regio. Daarbij gaat het om de ontwikkeling van onderwijs en arbeidsmarkt, havens, agri-business, energiesector, toerisme, bereikbaarheid en leefomgeving.

Reeds aanwezige samenwerkingsverbanden in de regio op het gebied van onderwijs, kennisinfrastructuur, innovatie en arbeidsmarkt bieden een goede basis om bovengenoemde kansen te verzilveren: Nederlandse Defensie Academie (NLDA), Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM), Opleidingen Koninklijke Marine (OKM)/Koninklijke Marine Technische Opleidingen (KMTO), ROC Kop van Noord-Holland, InHolland, Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Zee (NIOZ), Imares en TNO/ECN, Energy&Health Campus, Tech@Connect en Regionaal Platform Arbeidsmarkt Noord-Holland Noord (RPAhn), de aanwezigheid van datacentra, Agriport A7 en het Windmolenpark op land Wieringermeer.

Deze Regio Deal in de vorm van een gericht partnerschap tussen Regio en Rijk bouwt voort op en maakt gebruik van bovengenoemde samenwerkingsverbanden en is een volgende stap om de brede welvaart in de Kop van Noord-Holland te versterken.

Aansluiting bij nationale beleidsdoelen of programma's

De Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland draagt op verschillende onderdelen bij aan nationale beleidsdoelen en programma's.

Defensienota 2018

In 2018 heeft het kabinet de Defensienota 2018 gepresenteerd. Met deze nota is er na decennia van bezuinigen weer meer toekomstperspectief voor Defensie. Dit perspectief heeft ook direct betekenis voor de Koninklijke Marine: de Koninklijke Marine moderniseert, versterkt slagkracht en investeert in personeel en materieel. De Regio Deal ondersteunt deze ontwikkelingen.

Ook sluit de Regio Deal aan bij de 'Defensie Industrie Strategie' uit 2018 (DIS). De DIS richt zich op het behouden en versterken van kennis en capaciteiten van de Nederlandse Defensie-industrie, als ontwikkelaar en leverancier van nieuw materieel, maar ook als samenwerkingspartner voor de instandhouding van dat materieel en andere niet-militaire innovatieve toepassingen.

Klimaatakkoord

De Nederlandse overheid wil klimaatverandering tegengaan en stelt daarom het doel dat Nederland in 2030 49% minder CO₂ uitstoot ten opzichte van 1990. In het Klimaatakkoord⁶ hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden de maatregelen vastgelegd waarmee dit doel gehaald kan worden. De link van deze Regio Deal met deze afspraken zit vooral in de programmaliijn waterstof-economie.

Kabinetvisie Waterstof

Het kabinet ziet CO₂-vrije waterstof als een noodzakelijke schakel op weg naar een duurzaam energiesysteem, zoals toegelicht in de kabinetsvisie Waterstof⁷. Onder meer is er de komende tijd behoefte aan proeftuinen en het werken aan vraagaggregatie om de markt voor waterstof te ontwikkelen. Deze Regio Deal sluit hierop aan. Het kabinet waardeert de waterstofinitiatieven in de regio's, als onderdeel van hoe regionale stakeholders bijdragen aan de energietransitie. Daarom zullen de regio's worden betrokken bij de vormgeving en uitvoering van het Waterstofprogramma. Met deze Regio Deal wordt aangesloten bij een bredere regionale aanpak die vanuit EZK (via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)) wordt ontwikkeld.

Ontwerp Havennota 2020–2030

IenW gaat in de Ontwerp Havennota uit van het publieke perspectief op de kansen en opgaven voor de havens van Nederland. De Rijkszeehaven van Den Helder is niet alleen de thuishaven van de Koninklijke Marine en de Kustwacht. Het is ook een offshore en visserijhaven met de potentie om een

⁶ Kamerstuk 32 813 nr. 342.

⁷ Kamerstuk 32 813, nr. 485.

belangrijke rol te spelen in de energietransitie en met name de waterstofeconomie (gelet op de bestaande infrastructuur naar de gasvelden op zee). In de Ontwerp Havennota is al gemarkeerd dat deze Regio Deal de maritieme ontwikkeling in de regio ten goede komt⁸, en daarmee ook de ontwikkeling en de concurrentiekracht van de Rijkszeehaven en het verdienvermogen van de haven van Den Helder en de in de haven relevante bedrijven. Rijk en Regio werken bij de uitvoering van deze Regio Deal daarom nauw samen met de relevante publieke en private partners uit de haven van Den Helder, waaronder het havenbedrijf.

Onderhandelingsakkoord voor de Noordzee

Het Onderhandelingsakkoord voor de Noordzee⁹ stelt de verwevenheid tussen de natuurtransitie, de voedseltransitie en de energietransitie op de Noordzee centraal. Voor de energietransitie bouwt het voort op het Klimaatakkoord. Dat spreekt van de 'Green Powerhouse Noordzee', waardoor energiewinning in ruimtebeslag op de Noordzee dominantier wordt. Deze transitie heeft directe consequenties voor winning, opslag en transport van energie op zee en richting land. De technologische dynamiek vraagt nu en in de toekomst nadere keuzes, bijvoorbeeld over waterstof.

Topsectorenbeleid

Een ander rijksbeleidsonderwerp waar deze Regio Deal bij aansluit is het Nederlandse topsectorenbeleid. Om innovatie te stimuleren zijn er binnen de negen topsectoren Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI) opgezet. Deze TKI's stimuleren publiek-private samenwerkingsprojecten. In de TKI's zoeken ondernemers en wetenschappers van de topsectoren samen naar manieren om vernieuwende producten en diensten op de markt te brengen. De ambities van de Kop van Noord-Holland sluiten hier bij aan, met focus op innovaties in relatie tot maritieme technologieën (topsector Water en Maritiem) en innovaties op het gebied van de waterstofeconomie (topsector Energie).

Binnen het topsectorenbeleid is specifiek aandacht voor human capital. Met de Roadmap Human Capital Topsectoren 2020–2023¹⁰ is een structuur opgezet die Nederland klaar maakt voor toekomstige kennisvraagstukken. Human capital is in deze Regio Deal een belangrijk onderdeel.

Waarom rol voor het Rijk?

De complexiteit van de regionale opgave, gecombineerd ook met nationale belangen vanuit bijvoorbeeld de Defensiesector en de energietransitie, maken verdere krachtenbundeling met het Rijk noodzakelijk om de brede welvaart in de Kop van Noord-Holland te versterken.

Momenteel ontstaan in veel regio's initiatieven rond de waterstofeconomie. Een rol van het Rijk is noodzakelijk om te zorgen voor afstemming, coördinatie en kennisuitwisseling. Dit is ook relevant voor de initiatieven in de Kop van Noord-Holland die onderdeel zijn van deze Regio Deal. Ook is de rol van het Rijk relevant voor de ontwikkeling van de waterstofbackbone voor Nederland in relatie tot het onderzoek naar productie van waterstof in de Kop van Noord-Holland om via die backbone te transporteren naar de eigen regio, maar ook naar Noord-Holland als geheel en mogelijk nog verder naar andere delen van Nederland.

Bij het invullen van haar ambitie om te vernieuwen, zal Defensie gebruik willen maken van de nieuwste technologieën en innovaties voor inspecties, onderhoud en opleiding. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de ontwikkelingen van maritieme drones en Extended Reality en Datadriven Predictive Maintenance. Een goede samenwerking tussen Regio en Defensie is nodig om voortvarend de kansen te benutten en de knelpunten weg te nemen.

Verder werkt de Regio op het gebied van energie-ontwikkelingen nauw samen met diverse partners in de regio en het Noorden van het land: Hydroports (Groningen Seaports, Port of Amsterdam en Port of Den Helder op het gebied van waterstof), InVesta (groen gas regio Alkmaar), het Faraday Lab (Petten). Partnerschap met het Rijk maakt het mogelijk deze initiatieven beter met elkaar te verbinden en ook met het rijksbeleid, waardoor de ambities in de Kop van Noord-Holland op het gebied van arbeidsmarkt, onderwijs en energie versterkt en versneld worden en ook wordt bijgedragen aan de uitvoering van rijksbeleid.

Komen het volgende overeen:

⁸ Kamerstuk 31 409, nr. 274.

⁹ Op 10 februari heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het onderhandelingsakkoord aan de Kamer gestuurd (Kamerstuk 33 450 nr. 64).

¹⁰ <https://www.topsectoren.nl/publicaties/kamerstukken/2019/november/12-11-19/roadmap-hc-topsectoren>.

1. Ambitie, doel, beoogde resultaten en aanpak Regio Deal Maritiem cluster kop van Noord-Holland

Artikel 1 – Ambitie

Partijen streven er naar om met een integrale aanpak het leef-, woon- en werkklimaat in de Kop van Noord-Holland te versterken. Daarmee draagt deze Regio Deal bij aan de bredere regionale ambitie om het huidige scenario als gevolg van verwachte krimp van de bevolking om te buigen naar een groeiscenario. Partijen willen met deze Regio Deal stappen zetten die bijdragen aan het versterken van de brede welvaart in de Kop van Noord-Holland en het creëren van meer innovatie en werkgelegenheid.

Specifiek betekent dit dat Partijen willen bereiken dat meer mensen in en buiten de regio kiezen voor (economische activiteiten in) vooral de technische en maritieme sector in de regio, daarvoor door opleiding goed worden toegerust en vervolgens in de regio passend werk vinden en er blijven of komen wonen.

Op maritiem innovatiegebied willen Partijen bereiken dat de Kop van Noord-Holland een sterke kennisintensieve regio wordt met diverse partners, zoals Defensie en het maritieme en energiebedrijfsleven die in de regio ontwikkelde innovaties kunnen ontwikkelen en afnemen.

Gelijktijdig willen Partijen bereiken dat de Kop van Noord-Holland een toekomstbestendige positie inneemt bij de energietransitie en -voorziening, vooral waar het gaat om de waterstofeconomie vanaf 2030.

Artikel 2 – Doel

De inspanningen van Partijen zijn gericht op drie doelen die volgen uit de ambitie. De doelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. De doelen zijn gericht op realisatie in 2024.

Doel 1: Human capital

Meer jongeren, maar ook andere doelgroepen zoals werkenden (ook uit krimpsectoren), niet-werkenden en mensen van buiten de regio, kiezen voor de technische, maritieme en energiesector. Zij gaan in de regio Kop van Noord-Holland opleidingen volgen voor en werken in deze sector. Het daarvoor benodigde instrumentarium om te kiezen voor de techniek, te leren in de techniek, te blijven ontwikkelen en te innoveren is in 2024 gerealiseerd. Hierdoor zijn voor bedrijven de juiste en goed gekwalificeerde medewerkers duurzaam beschikbaar. Deze mensen kunnen zich ook toekomstbehendig bewegen op de arbeidsmarkt.

Toelichting:

De focus van opleidingen, onderwijs en werk richt zich op de sectoren waar het technische en maritieme cluster grote kansen biedt: de groei bij Defensie, maritieme technologische innovaties door civiel-militaire samenwerking en de kansen die de energietransitie en specifiek de waterstofeconomie biedt. De inzet op human capital past daarmee ook goed binnen de ambities en doelen die eerder zijn vastgelegd in Helders Perspectief¹¹.

Doel 2: Maritieme opkomende technologieën

De Kop van Noord-Holland is in 2024 het kennis-, ontwikkelings- en testcentrum geworden voor maritieme technologie-toepassingen, productinnovaties en -validatie van met name maritieme en technische maritiem toepasbare opkomende technologieën en verbindt innovatieve bedrijven, onderwijs en wetenschap en werknemers uit de regio en daarbuiten.

Toelichting:

Beoogd wordt een omgeving waar door bedrijven, overheid, opleidings- en kennisinstellingen samen aan innovaties wordt gewerkt ten behoeve van de versterking van de maritieme (waaronder mariene) sector. Hiermee wordt een hoogwaardig, exclusief op maritieme techniek gebaseerd, bedrijfsklimaat geschapen. Deze concentratie van maritieme technologie stimuleert innovatie en bevordert een gezamenlijke aanpak door bedrijven, organisaties en opleidingsinstellingen.

Doel 3: Energietransitie-waterstofeconomie

In 2024 zijn stappen gezet om de productie van blauwe en groene waterstof in de Kop van Noord-

¹¹ De Koninklijke Marine, Woningstichting Den Helder en gemeente Den Helder hebben in Helders Perspectief de handen ineengeslagen om met zoveel mogelijk betrokken stakeholders te werken aan het toekomstperspectief van Den Helder.

Holland mogelijk te maken en waterstof in te zetten als oplossing voor knelpunten in het elektriciteitsnet (ten behoeve van datacenters, glastuinbouw en windparken) en als energiedrager voor mobiliteit.

Toelichting:

De regio Kop van Noord-Holland heeft de ambitie om vanaf 2030 een duurzame onomkeerbare rol van betekenis in de nationale en internationale energielevering te spelen, door inzet op waterstofeconomie en is daarom voorbereid op de toekomstige aanvoer van energie van zee door het toepassen van nieuwe waterstoftechnologie. De Kop van Noord-Holland zal een belangrijke rol spelen in de aanvoer van waterstof vanaf de Noordzee naar de waterstof-backbone door Noord-Holland richting het Noordzeekanaalgebied en verder zuidwaarts richting de Rotterdamse en Zeeuwse regio. De haven van Den Helder wordt op termijn een van de Europese hubs in aanlanding, verwerking en doorvoer van waterstof vanaf de Noordzee en elders. Er worden stappen gezet ten behoeve van de borging van de leveringszekerheid van energie in de regio door het toepassen van nieuwe waterstoftechnologie.

Artikel 3 – Beoogde resultaten

3.1 Indicatoren en nulmeting

Voor de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord Holland als geheel hebben Partijen bij het opstellen van de Regio Deal een eerste groslijst samengesteld van indicatoren die de ontwikkeling op de in artikel 1 en 2 gestelde ambitie en drie doelstellingen (human capital, maritieme opkomende technologieën en energie transitie-waterstofeconomie) kunnen monitoren.¹² Het gaat om:

- Het aantal jongeren dat kiest voor een baan in de techniek met bijbehorende opleiding in de regio waaronder:
 - Jongeren zonder werk en opleiding (15–27 jaar);
 - Doorstroom vanuit het vmbo naar mbo en van mbo naar hbo (inclusief Associate Degree (AD)).
- Het aantal mensen dat in de regio een baan in de techniek verwerft (met bijbehorende opleiding) onderverdeeld in onderwijsniveau.
- Werkgelegenheid:
 - aantal banen (per 1.000 inwoners 15–74 jaar);
 - aantal banen per sector.
- Aantal bedrijven
- Aantal en/of de kwaliteit van de beschikbare opleidingen vergroten binnen de bestaande infrastructuur van onderwijs en opleiders;
- Aantal vervulde vacatures in de technisch/maritieme/energie sector van starters (school-werk), herstarters (werk-werk) en opstarters (thuis-werk);
- Aantal studenten dat in innovatieve omgeving opleiding volgt, stage loopt, via een internship is aangesteld of een tijdelijke onderzoekfunctie vervult.

Op basis van deze eerste groslijst voert de Regio uiterlijk in de eerste helft van 2021 een nulmeting uit om goed zicht te krijgen op de uitgangssituatie in 2020. Daarbij wordt met name ook aandacht besteed aan verrijking van bovenstaande lijst met indicatoren op het gebied van innovatie en de ontwikkeling van de waterstofeconomie (doelen 2 en 3 van deze Regio Deal).

3.2 Programmalijnen

Partijen beogen met de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland de in artikel 2 gestelde doelen te verwezenlijken door de volgende resultaten te behalen per programmalijn zoals opgenomen in artikel 4.

Programmalijn 1 Human Capital

Partijen zetten in op twee sporen die onderling verbonden zijn en elkaar versterken. Het eerste spoor (hieronder 1a) betreft de procesmatige kant, gericht op het versterken, verbeteren en versnellen van reeds bestaande initiatieven op het gebied van Human Capital in de Kop van Noord-Holland, zoals Tech@Connect, Regionaal Platform Arbeidsmarkt Noord-Holland (RPAhhn) en het werkgevers servicepunt. Het tweede spoor (hieronder 1b) betreft de uitvoeringskant door de Regio, waar wordt ingezet op nieuwe initiatieven en projecten. Partijen streven naar de volgende resultaten:

1a. Versterken, verbeteren en versnellen van bestaande Human Capital activiteiten

De Regio Deal draagt bij aan een verdere versterking, profilering, verbetering en versnelling van bestaande activiteiten, waarbij met name inzet wordt gevraagd op een goede coördinatie tussen de

¹² Op basis van CBS-cijfers en www.waarstaatjegemeente.nl.

verschillende initiatieven, het verder betrekken van het bedrijfsleven en het verduurzamen en verduidelijken van de regio op en beleving van Tech@Connect¹³.

Versterken regio: sluiten leerwerkakkoord

Op korte termijn komt een leerwerkakkoord tussen regionale overheden, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven tot stand. Het resultaat is dat het onderwijs ook in en door organisaties uit de regio wordt gegeven en aansluit bij de behoefte van het bedrijfsleven. Ook het bedrijfsleven uit de regio is goed betrokken (zowel Koninklijke Marine als het overige bedrijfsleven), zodat er voldoende stageplaatsen zijn en contextrijk leren vormgegeven kan worden in de regio.

1b. Aantrekken en op peil houden van Human Capital, door focus op nieuwe initiatieven

Naast inzet op versterking van bestaande initiatieven wordt met deze Regio Deal ook een aantal nieuwe initiatieven in gang gezet op het gebied van -in ieder geval- maritieme technologieën en ontwikkelingen met betrekking tot waterstofeconomie om Human Capital naar de regio te trekken en te houden. Resultaten worden nagestreefd op de door de Regio gehanteerde sporen kiezen, leren, werken (en innoveren):

Kiezen voor techniek: samenhang door een centrale plek

Met de Regio Deal wordt ingezet op het kiezen door jongeren/scholieren voor techniek. Partijen streven naar één centrale plek in de Kop van Noord-Holland voor jongeren en andere belangstellenden om kennis te kunnen maken met techniek. Met de Regio Deal wordt een belangrijke stap gezet in dit streven.

Door de inzet op het kiezen voor techniek stijgt de instroom voor zowel vmbo als mbo techniek (ambitie is stijging van 15% vmbo en stijging van 10% mbo) en stroomt vanuit het vmbo techniek 10% door naar het mbo, dan wel gaat 5% vanuit mbo techniek het technische bedrijfsleven in.

Leren voor techniek: een passende technisch maritieme onderwijsinfrastructuur

Er is een leeraanbod gerealiseerd bij de onderwijsinstellingen in de regio, gericht op Leven Lang Ontwikkelen en doorlopende leerlijnen om (nieuwe) medewerkers te (blijven) ontwikkelen op de gevraagde vaardigheden in de technische, maritieme en energie sector, aansluitend op de vraag van het bedrijfsleven. Twintig bedrijven uit de regio geven aan in beter contact te staan met het onderwijs, waardoor zij minimaal één nieuwe medewerker hebben kunnen werven. Ook zijn omscholingsmogelijkheden gecreëerd om personen uit andere sectoren of vanuit een uitkeringssituatie/thuissituatie om te scholen voor de gevraagde vaardigheden in de technische, maritieme en energiesector.

Werken in techniek: Inzetten "MatchDeKop"¹⁴: vaardigheden in kaart

"MatchDeKop" helpt mensen om makkelijker op basis van hun specifieke kennis, competenties en vaardigheden ander werk te vinden (via de zogenaamde skills aanpak¹⁵). Het resultaat is dat 40 mensen met behulp van deze aanpak werk hebben gevonden in de technische, maritieme en energiesector.

Werken in techniek: Inzet leerwerkvouchers

Door gerichte inzet van leerwerkvouchers¹⁶ kunnen (potentiële) werknemers hun vaardigheden aanscherpen, zich voorbereiden op technologische veranderingen of een overstap maken vanuit een ander beroep of sector. Het resultaat is dat minimaal 50 aantal leerwerkvouchers zijn uitgegeven.

Programmaliijn 2 Maritieme Opkomende Technologieën

Met het Maritime Emerging Technologies Innovation Park Noord-Holland (METIP) is een hoogwaardig,

¹³ Tech@Connect is nu een netwerkplatform tussen overheden, onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en andere organisaties. richt zich onder meer op afstemming van het onderwijs en de arbeidsmarkt, met name op de sectoren techniek, maritiem en energie. Het wordt aangestuurd door een regiegroep die bestaat uit vertegenwoordiging van: gemeente Den Helder, gemeente Hollandse Kroon namens de gehele regio, het KIM, de marine, het bedrijf Multimetaal, de Metaalunie, ROC Kop van Noord-Holland, Regius College, Ontwikkelingsbedrijf NHN en Provincie Noord-Holland (ambtelijk). De uitvoering van Tech@Connect is gekoppeld aan uitvoering van RIF TL-netwerk en Sterk Techniek Onderwijs (STO).

¹⁴ Dit betreft een werktitel.

¹⁵ Gebaseerd op de werkwijze van House of Skills in Noord Holland.

¹⁶ Zoals onder meer toegepast bij de Regio Deal in Noordelijk Flevoland.

op maritieme techniek gebaseerd bedrijfsklimaat gecreëerd met een zelfstandige METIP-organisatie voor de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven, studenten en starters. Voor de activiteiten van het METIP zijn er fysieke locaties, field labs en een dronevliegveld gerealiseerd. Het METIP draagt aantoonbaar bij aan een effectieve en versnelde doorontwikkeling en toepassing van (nieuwe) maritieme en technische maritieme innovaties.

Na een aanlooperperiode van 4 jaar, staat er in 2024 een METIP bestaande uit 3 componenten (hieronder 2a tot en met 2c):

2a. De METIP-organisatie

Er is een zelfstandige organisatie met een governance-structuur ingericht. Door het METIP is een gestructureerde en groeiende samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven en studenten en starters tot stand gekomen.

2b. Fysieke plek

METIP bestaat uit meerdere fysieke onderdelen, soms grondgebonden, maar vaak ook mobiel. Er is in ieder geval een fysieke locatie voor METIP bestaande uit gronden en/of opstallen om de activiteiten van METIP uit te voeren, maar er zal ook sprake zijn van materieel en materiaal, zoals testbeds en (mobiele) outdoor fieldlabs (denk ook aan containers voor bijvoorbeeld *command centers*). Een belangrijk onderdeel betreft ruimte voor een dronevliegveld, waar ook derden gebruik van kunnen maken (faciliteit voor vliegen, testen, opleiding en training).

2c. Maritieme innovaties

METIP streeft naar het (door)ontwikkelen van meerdere maritieme en technische maritiem toepasbare innovaties en toepassingen. De eerste innovaties en toepassingen hebben hun oorsprong in de technologiegebieden Maritime Drones Initiative (MDI), de Extended Reality Campus en Data Driven Predictive Maintenance. Daarnaast zal METIP zich richten op nieuwe maritieme technologieën, zoals smart shipping, WiFi onderwater en Jan van Gent drones (drones die vliegen, duiken, varen en zwemmen).

Programmalijn 3 Waterstof

Met de Regio Deal willen Partijen de komende jaren de ontwikkeling van de waterstof economie in de Kop van Noord-Holland een impuls geven en waar mogelijk versnellen. De resultaten zijn met name gericht op de stimulering van het regionale ecosysteem voor waterstof (3a), vraagaggregatie (3b) en het bevorderen door de Regio van de (versnelde) uitvoering van een aantal (innovatieve) projecten (3c).

Partijen streven in het kader van deze Regio Deal naar de volgende resultaten en bijdragen aan de doelen op deze programmalijn:

3a. Regionaal ecosysteem voor waterstof: Platform Waterstof

De Regio realiseert met de Regio Deal een netwerkorganisatie (werktitel: Platform H2) die alle waterstofontwikkelingen in de Kop van Noord-Holland structureert en coördineert, opdat regionale partners gezamenlijk en afgestemd werken aan de waterstofeconomie in de Kop van Noord-Holland. De netwerkorganisatie krijgt drie taken (coördinatie/business development, projectondersteuning en netwerkontwikkeling) die in artikel 4 nader worden toegelicht.

3b. Organiseren van vraagaggregatie

Resultaat van de Regio Deal is dat de vraagzijde van de relatief nieuwe markt voor waterstof in 2024 is versterkt. Voorbeelden zijn het openbaar vervoer en zwaar transportmaterieel.

3c. (versnelde) Uitvoering van (innovatieve) activiteiten

Met de Regio Deal wordt ingezet op het bevorderen door de Regio van (versnelde) uitvoering van een aantal (innovatieve) activiteiten waarmee de waterstofeconomie in de Kop van Noord-Holland de komende jaren een impuls krijgt en die tevens bijdragen aan de energietransitie in de regio en ook in Nederland. De Regio neemt steeds het voortouw met in achtname van de Europese mededingingsregels en andere relevante wettelijke kaders en procedures.

Activiteiten waar de Regio Deal op inzet zijn:

- realisatie businessanalyse van een Blauwe Waterstof fabriek: de ontwikkeling van een waterstof

infrastructuur (beoogde locatie: een locatie van de Nederlandse Aardoliemaatschappij, waar nu nog aardgas door de leidingen stroomt).

Onder de noemer “Proeftuin Waterstof Kop van Noord-Holland” worden door de Regio meerdere innovatieve activiteiten bevorderd vanuit de Regio Deal. Aan het einde van de Regio Deal zijn betekenisvolle stappen gezet met betrekking tot deze innovaties. Focus van de Regio hierbij ligt op:

- Walstroom Binnenhaven: het ontwerpen, testen en realiseren van een mobiel brandstofcel-aggregaat om aangemeerde schepen te voorzien van walstroom. Het systeem zal een aantal jaren proefdraaien, waarna de leerervaringen zullen worden meegenomen in het ontwerpen, testen en realiseren van een prototype. Het walstroomproject draagt bij aan de verduurzaming van de haven van Den Helder, doordat groene stroom (uit groene waterstof, geproduceerd uit zon- en windenergie) wordt gebruikt in plaats van vervuilende diesel.
- H2-Maritiem Den Helder: technisch en commercieel valideren en demonstreren van innovatieve maritieme waterstoftechnologie. Hiermee wordt het gebruik van groene waterstof in de maritieme sector en de ontwikkeling van waterstofinfrastructuur in het Waddengebied gestimuleerd. De Regio zet in op het mogelijk maken dat schepen in de haven van Den Helder op een efficiënte manier via innovatieve transportsystemen van waterstof kunnen worden voorzien. Concreet betekent dat er twee waterstof vulpunten in de Kooyhaven in Den Helder worden gerealiseerd. Eén is bedoeld voor auto’s, bussen en vrachtwagens en de andere voor schepen.
- Waterstofmolen Wieringermeer: een geoptimaliseerde windturbine met geïntegreerde elektrolyse. Dankzij de synergie tussen beiden kan per windlocatie 40% meer energie geleverd worden, tegen 35% lagere kosten, bij de eindgebruiker. De meerwaarde van de Regio Deal is de (pilot)ontwikkeling van een pijpleiding naar een bedrijventerrein.
- Cryogene Innovatie: het efficiënter en duurzamer maken van opslag en transport van waterstof door de realisatie van vloeibaar waterstof (LH2).
- Systeemintegratie Winkelerzand: onderzoek naar de mogelijkheden om geproduceerde zonne-energie om te zetten naar waterstof, als opslagmedium of als bron voor energietoepassingen. De productie en afzet van waterstof op bedrijventerreinen kan een forse meerwaarde betekenen voor economische en duurzame ontwikkeling van de regio Kop van Noord-Holland. Het levert een bijdrage aan de ambities van de provincie Noord-Holland die verduurzaming van bedrijventerreinen als speerpunt heeft benoemd. Het onderzoek is breed toepasbaar in alle gebieden (zoals de gehele regio Kop van Noord-Holland, omgeving Alkmaar, Amsterdam en elders) met een haperend elektriciteitsnet.
- Verduurzaming Bollandsector Kop van Noord-Holland: de agrarische sector staat voor uitdagingen om invulling te geven aan het Klimaatakkoord. Naast de maatregelen die aanpassing vragen op het gebied van teelt, zijn maatregelen op het gebied van gebruik, opwek en opslag van energie en warmte nodig en maatregelen om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Hierbij staan de mogelijkheden van waterstof centraal.

Artikel 4 – Inzet en aanpak

Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet om de beoogde resultaten van Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord Holland te realiseren, waarbij de Regio uitvoering geeft aan de aanpak van de Regio Deal zoals uitgewerkt in dit artikel. Elke programmalijn heeft een specifieke aanpak met een omschrijving van concrete activiteiten of projecten waar de Regio zich bij de uitvoering op wil richten.

Programmalijn 1 Human Capital

1a. Versterken, verbeteren en versnellen van bestaande human capital activiteiten.

Via het Tech@Connect-netwerkplatform is in de Kop van Noord-Holland de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan het profileren van de maritieme, technische en energiesector en de regio, het versterken van het techniekonderwijs en het stimuleren van technologische innovaties. Ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid zijn aanjager, deelnemer en uitvoerder van diverse initiatieven.

Uitwerking en aanvulling van het Tech@Connect-programma is vereist om de volgende stappen te zetten naar verduurzaming en koppeling van ontwikkelingen die bijdragen aan het bereiken van het doel Human Capital van de Regio Deal. De Regio Deal is de kans om initiatieven en activiteiten van de vier actielijnen kiezen, leren, werken en innoveren nog sterker met elkaar te verbinden, bedrijfsleven beter aan te sluiten, continu de samenhang in de programmering te bewaken en door te ontwikkelen en Tech@Connect in profilering te versterken. Dit moet een goede bijdrage leveren aan een Leven Lang Ontwikkelen en het creëren van doorgaande leerlijnen. Dit gebeurt door de volgende aanpak:

- Het Tech@Connect-netwerkplatform wordt robuuster, beter verankerd en verduurzaamd, en vertegenwoordiging van het bedrijfsleven bij het programma Human Capital/Tech@Connect wordt beter georganiseerd en het geheel zal daardoor ook meer bekendheid krijgen.

- Binnen het Tech@Connect-programma wordt door de Regio tijdens de looptijd van de Regio Deal een programmamanager aangesteld, die zorgt voor het bevorderen van integraliteit en die ook verantwoordelijk is voor de inhoudelijke afstemming met de andere twee programmaliijnen van deze Regio Deal op het terrein van human capital. Op basis van de ervaringen neemt de Regio uiterlijk in 2024 een besluit over eventuele structurele positionering van de programmamanager.
- Opstellen en sluiten van een Leerwerkakkoord met als beoogde samenwerkingspartners de regionale overheden, ROC Kop van Noord-Holland, Defensie (de Koninklijke Marine) en het (regionale) bedrijfsleven om in gezamenlijkheid de regio te versterken. Het akkoord richt zich op drie onderdelen: “van school naar werk”, “van werk naar werk” en “(weer) aan het werk”.
 - √ Van “school naar werk” heeft als uitgangspunt dat iedere jongere met diploma uitzicht heeft op een baan in de regio. De inzet is dat jongeren op school de juiste vaardigheden leren, en werkgevers waar nodig opdracht, stage en startgaranties afgeven voor zoveel mogelijk opleidingen en de opleider goed afstemt over de inhoud van de opleidingen met de werkgevers.
 - √ Bij “van werk naar werk” staat een Leven Lang Ontwikkelen en zij-instroom centraal. Daarbij zetten werkgevers in op om- en bijscholing op de werkplek.
 - √ “(Weer) aan het werk” gaat over nieuwe manieren om geen arbeidspotentieel onbenut te laten en zo veel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de regio aan het werk te krijgen en te houden.

1b. Aantrekken en op peil houden van human capital door focus op nieuwe initiatieven

Naast inzet op versterking van bestaande activiteiten richt de Regio zich ook op een aantal nieuwe initiatieven om de gestelde doelen van de Regio Deal met betrekking tot Human Capital te bereiken. De inzet sluit zoveel mogelijk aan bij reeds bestaande activiteiten op het gebied van Human Capital om de herkenbaarheid te vergroten. Er wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de bestaande initiatieven (onder andere Tech@Connect) en bij de door de regionale partners en door de provincie Noord-Holland gehanteerde sporen kiezen, leren, werken (en innoveren):

Kiezen voor techniek: samenhang en centrale plek

De aanpak van deze (sub)programmaliijn betreft vooral het realiseren van een samenhangend “merk” waarmee de Kop van Noord-Holland als aantrekkelijke plaats voor leren in techniek wordt neergezet. Het betekent inzet door de Regio op diverse activiteiten en evenementen, alsmede het versterken en/of verstevigen van bestaande ontwikkelingen. Vanuit deze programmaliijn wordt door de Regio ondersteuning geboden aan de mogelijke realisatie van Tekpark¹⁷ (werktitel). Tekpark kan de centrale plek zijn waar vooral jongeren, maar ook andere belangstellenden, enthousiast worden gemaakt voor de keuze voor techniek en waar ze kennis kunnen maken met verschillende onderdelen van techniek en technologie. Omdat ook vanuit het METIP innovatieve technologieën zijn te verwachten die interessant zijn voor jongeren en studenten ligt het voor de hand dat er Human Capital-verbindingen ontstaan tussen het METIP en de beoogde centrale plek.

Leren voor techniek: een passende technisch maritieme onderwijsinfrastructuur

Overheid, onderwijsinstellingen, praktijkopleiders en bedrijfsleven zetten zich samen in om een technisch maritieme en energie-onderwijsinfrastructuur te realiseren ten behoeve van de arbeidsmarkt in de technische, maritieme en energiesector en ten behoeve van de ontwikkeling van een sterke regio. Hierbij zijn versterking van contextrijk leren en doorlopende leerlijnen van groot belang:

Hiervoor wordt door de Regio de volgende aanpak gevolgd:

- De inzet is om studenten van ROC Kop van Noord-Holland structureel één dag per week buiten school innovatieopdrachten te laten uitvoeren en daarmee zowel contextrijk leren als de koppeling met bedrijfsleven een vast onderdeel van het onderwijs te laten worden. De inzet is gericht om structureel voldoende stageplekken/-opdrachten te hebben bij het regionale bedrijfsleven.
- Het verder versterken van huidige opleidingen op mbo-niveau naar de vaardigheden die nodig zijn voor de toekomst (aansluitend bij opkomende technologieën en maritieme dienstverlening).
- Vergroten campusstructuur om wonen en leren in de Kop van Noord-Holland aantrekkelijker te maken.
- Inzetten van een practor om vernieuwingen aan te jagen en de verbindingen te leggen met de innovatieonderdelen van de Regio Deal.
- Starten in de regio van twee Associate Degree’s, te weten AD Maintenance van Inholland (start september 2021) en AD Maritiem van Stenden Hogeschool. Onderzoeken of een derde AD

¹⁷ Tekpark is aanvullend op de Techniekcampus: Tekpark is voor het mensen aantrekken, zelf laten leren en innoveren. Voor verdiepend leren wordt de Techniekcampus ingezet.

(maritieme techniek) gewenst is of dat dit in samenwerking met de bestaande AD's vorm gegeven kan worden. De eerste twee AD's bevinden zich al in het proces van accreditatie.

Werken in techniek: Inzetten MatchDeKop: vaardigheden in kaart

MatchDeKop helpt mensen om op basis van hun vaardigheden makkelijker (ander) werk te kunnen vinden. Tegelijk biedt het kansen voor werkgevers om passende werknemers te vinden doordat ze werven met de focus op vaardigheden. Via het gebruik van een tool (met begeleiding) komen (soms onverwachte) matches tot stand die (met een korte gerichte opleiding) op basis van gevolgd onderwijs en (gebrek aan) opgedane ervaringen niet voor de hand liggen.

Hiervoor wordt de volgende aanpak gevolgd:

- Om te kunnen matches en vervolgens de juiste opleidingen op te zetten met het oog op nieuwe markten (zoals maritieme innovaties, waterstofeconomie en windenergie op zee), is het nodig om goed inzicht te hebben in welke kwaliteiten en competenties werknemers moeten hebben. Hier zal de Regio een specialistisch onderzoek voor uitzetten.
- De inwoners van de Kop van Noord-Holland krijgen laagdrempelig de kans om (begeleid) hun vaardigheden in kaart te brengen en een skills paspoort op te stellen en vervolgens matches te zoeken met vacatures.
- De Regio stelt een economische effectanalyse op voor de indirecte economische effecten van deze Regio Deal, bovenop de te verwachten effecten van de programmalijnen METIP en de waterstofeconomie, en de daaruit voortkomende werkgelegenheidskansen voor andere groepen op de arbeidsmarkt.

Werken in techniek: Inzet leerwerkvouchers

- Het is het van cruciaal belang om goed toegerust te worden voor de arbeidsmarkt die snel innoveert. Om vanuit het urgentiebesef een impuls te geven aan het verder ontwikkelen van de kwalificatiegraad van de beroepsbevolking beoogt de Regio een regeling op te zetten met leerwerkvouchers om scholing te stimuleren voor personen met een skillspaspoort en op zoek naar ander werk.
- Per 1 januari 2022 vervangt het STAP-budget de fiscale scholingsaftrek. STAP staat voor Stimulans Arbeidsmarkt Positie. Partijen bezien samen met de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) waar de in deze Regio Deal beoogde leerwerkvouchers en het STAP-budget elkaar kunnen versterken.

Programmalijn 2 Maritieme Opkomende Technologieën

2a. De METIP-organisatie

- Om te komen tot het METIP wordt door de Regio ingezet op het uitwerken van een businessplan met haalbaarheidstoets daarvoor in de periode 2020-2021. Onderdelen daarvan zijn hoe het METIP organisatorisch wordt ingericht, hoe het programma van het METIP er inhoudelijk uit moet zien en hoe het operationeel gaat werken. De Regio werkt hierbij nauw samen met het Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord.
- De vele technologische mogelijkheden in met name opkomende technologieën en onderlinge 'cross-overs' worden in het METIP verbonden met het technische bedrijfsleven, opleidingen en voorzieningen en infrastructuur. De organisatie van het METIP faciliteert hierin en voorziet vanuit haar netwerk, field- en testomgevingen in de tools die nodig zijn om tot nieuwe maritieme productinnovaties te komen.
- Het METIP versterkt de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven, studenten en starters.
- EZK zet zich in om de komende jaren te helpen bij het verbinden van de (regionale) netwerken met relevante organisaties uit het nationale maritieme innovatiesysteem, zoals MARIN, TKI Maritiem, Nederland Maritiemland en Netherlands Maritime Technology.

2b Fysieke plek

- De Regio zet in op een fysieke locatie voor het METIP bestaande uit gronden of opstallen, materieel en materiaal, om concreet te werken aan innovaties. De fysieke component vormt niet alleen dit schakelpunt tussen de opkomende nieuwe technologieën en de inzet van deelnemende partners, maar biedt ook indoor testbeds en outdoor fieldlabs. De fysieke omgeving bestaat uit een stationaire en mobiele infrastructuur, testfaciliteiten en een virtuele kennisbank voor opkomende technologieën.
- Een campusachtige (tijdelijke) verblijfs- en overnachtingsvoorziening biedt partners de kans om vanuit alle mogelijke locaties een tijdelijke plek te vinden om te participeren. Voor studenten die

participeren is zulke huisvesting een belangrijke randvoorwaarde. De locatie voor deze voorziening moet goed toegankelijk en centraal gelegen zijn.

- Partijen verkennen de mogelijkheid om op langere termijn, na de eerste periode van huur van een fysieke plek, het METIP een structurele plek te geven.
- Onderdeel van de aanpak is ook de ontwikkeling van een dronevliegveld, waar ook derden gebruik van kunnen maken (faciliteit voor vliegen, testen, opleiding en training). De ontwikkeling van een dronevliegveld krijgt een maritieme focus, omdat daar de meerwaarde zit ten opzichte van andere locaties in het land.

2c. Maritieme innovaties

- De eerste drie opkomende technologiegebieden (XR Campus, Maritime Drone Initiative en Data Driven Predictive Maintenance) zijn de aanjagers van het METIP. Innovaties op deze technologiegebieden moeten als hefboom voor het METIP gaan werken. Hoe sterker het METIP zich ontwikkelt, hoe meer opkomende maritieme technologieën via het METIP gerealiseerd zullen worden. Meer opkomende technologieën ontstaan door vraag bij anderen en de uitvoering ligt bij de (nieuwe) partners die zich in METIP verenigen. Daarbij is waterstof per definitie ook een opkomende technologie en kunnen cross-overs ontstaan met andere opkomende technologieën.
- Door exploratie en valorisatie worden maritieme toepassingen ontwikkeld en getest en omgezet tot daadwerkelijke producten en productie.

Programmalijn 3 Waterstofeconomie

3a Platform Waterstof

- Partijen zetten in op een stevig samenwerkingsprogramma met betekenisvolle investeringen, kennisopbouw en gerichte impulsen ter bevordering van waterstof als vestigingsfactor voor regionale bedrijvigheid en ter bevordering van de benodigde infrastructuur voor de toekomstige waterstofeconomie van Nederland en Europa. Doel is om deze samenwerking en -programma binnen de looptijd van de Regio Deal tot stand te brengen door middel van de netwerkorganisatie Platform H2 (werktitel), en daar meerwaarde uit te halen.
- De Regio voorziet de volgende taken voor de genoemde netwerkorganisatie:
 - Coördinatie/business development: coördinatie van het waterstofprogramma Noord-Holland Noord, het uitvoeren van projecten en het bij elkaar brengen van partijen.
 - Projectondersteuning: ondersteuning van relevante partijen in de regio bij het tot stand komen van projecten en business cases.
 - Netwerk onderhouden en uitbreiden: vanuit het Platform (en business development) wordt een (inter)nationaal netwerk met relevante contacten beschikbaar gemaakt. Dit netwerk biedt bedrijven in de Kop van Noord-Holland kansen om projecten op het gebied van waterstof verder te ontwikkelen.
- Partijen verkennen de rol en positie van de regio Kop van Noord-Holland in relatie tot de recent verschenen kabinetsvisie Waterstof waarin voor de regio's een belangrijke rol is weggelegd om initiatieven te ontplooien die een bijdrage leveren aan de waterstofeconomie. Hiermee wordt beoogd de regio Kop van Noord-Holland een duidelijke positie te geven voor de toekomst ten opzichte van andere regio's in het land (elkaar aanvullen/niet beconcurreren).

3b) Vraagaggregatie

Voor de uitvoering van de Regio Deal wordt ingezet om de vraagzijde van deze nieuwe markt te versterken. Binnen de looptijd van de Regio Deal wordt onderzocht hoe met voldoende aandacht (en middelen) dit optimaal gerealiseerd kan worden. De Regio verkent onder meer de mogelijkheid van een financiële regeling om de vraag naar de afname van waterstof te stimuleren.

3c) Activiteiten

Blauwe Waterstof Fabriek

De uitvoering van de Regio Deal richt zich met name op de voorbereidingsfase (business analyse fase) van de bouw van een waterstoffabriek.

Proeftuin Waterstof Kop van Noord-Holland

De uitvoering van de Regio Deal richt zich op het bevorderen van de realisatie van onder meer activiteiten ter verduurzaming van zeevaart en haven waarbij de Regio inzet op (innovatieve) projecten zoals:

- Walstroom Binnenhaven: verduurzaming walstroomvoorzieningen door onder meer technologisch onderzoek;
- H2-Maritiem Den Helder: beoogt schepen in de haven van Den Helder op een efficiënte manier van waterstof te voorzien door de ontwikkeling van innovatieve transportsystemen;
- Waterstofmolen Wieringermeer: richt zich op de (versnelling van de) ontwikkeling van een innovatieve kunststofpijpleiding naar een bedrijventerrein;
- Cryogene Innovatie: gericht op het ontwikkelen van mogelijkheden voor het vloeibaar maken en transporteren en opslaan van waterstof;
- Systeemintegratie Winkelerzand: onderzoek naar kansrijke toepassing om geproduceerde zonne-energie om te zetten voor waterstof, als opslagmedium of als bron voor energietoepassingen;
- Verduurzaming Bollensector Kop van Noord Holland: verkenning van de mogelijkheden om de energie-intensieve bollensector te verduurzamen gericht op het omvangrijke machinepark (tractoren) van bedrijven en circulariteit.

Waterstofveiligheid

Doorsnijdend element in de Proeftuin Waterstof Kop van Noord Holland is het onderwerp waterstofveiligheid. Randvoorwaarde voor alle projecten is dat deze minimaal conform ALARP-riskmanagement (As Low As Reasonably Practicable) zijn vormgegeven. Daarnaast moeten activiteiten voldoen aan relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gezondheid, veiligheid en milieu. De Regio bewaakt deze randvoorwaarden bij de uitvoering van projecten, mogelijk ook via aanvullend onderzoek.

2. Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland

Artikel 5 – Uitgangspunten

1. Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de ambitie, het doel, de beoogde resultaten en de aanpak van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland zoals bedoeld in artikelen 1 tot en met 4. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de regio Kop van Noord-Holland te realiseren.
2. LNV reserveert maximaal € 5 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

Uitvoeringsactiviteiten	Bedrag
Programmalijn Human capital	€ 0,7 mln.
Programmalijn Maritieme opkomende technologieën	€ 2,4 mln.
Programmalijn Waterstofeconomie	€ 1,9 mln.
Rijksbijdrage totaal maximaal	€ 5 mln.

3. De Regio reserveert minimaal een bedrag van in totaal € 5 mln. aan regionale publieke cofinanciering, waarvan € 3,5 mln. door de Provincie Noord-Holland en € 1,5 mln. door de gemeente Den Helder wordt gereserveerd, voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

Uitvoeringsactiviteiten	Bedrag
Programmalijn Human capital	€ 0,7 mln.
Programmalijn Maritieme opkomende technologieën	€ 2,4 mln.
Programmalijn Waterstofeconomie	€ 1,9 mln.
Regionale publieke cofinanciering totaal	€ 5 mln.

4. De verdeling opgenomen in de tabel in het tweede lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg zoals bedoeld in artikel 8, eerste lid, een gewijzigde verdeling afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland is artikel 12, derde lid, van toepassing.
5. De in het derde lid opgenomen indicatieve verdeling van de regionale publieke cofinanciering geeft de uitsluitend de intenties weer van de regionale (publieke) partners. Voor zover gedurende de looptijd van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland deze indicatieve verdeling wijzigt kunnen die wijzigingen in afwijking van artikel 12 ter kennisname aan het Rijk-Regio-overleg worden overgelegd.

Artikel 6 – Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland gemeente Den Helder de rol zal vervullen van regiokassier.

3. Governance uitvoering Regio Deal maritiem cluster Kop van Noord-Holland

Artikel 7 – Rijk-Regio-overleg

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners. Dit Rijk-Regio-overleg zorgt voor de coördinatie van de inzet van Partijen in het kader van de uitvoering van Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland, de daarbij behorende uitwisseling van informatie en voor het bespreken van de voortgang, inclusief de in artikel 8 bedoelde monitoring.
2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, uiterlijk in de maand september, ten behoeve van de bespreking van de in artikel 8, tweede lid, bedoelde jaarlijkse voortgangsrapportage Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland.
3. Het Rijk-Regio-overleg formuleert en bewaakt de kaders waarbinnen de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland plaatsvindt.
4. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
 - a. vanuit de ministeries van het Rijk:
 - i. Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
 - ii. Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties;
 - iii. Defensie;
 - iv. Infrastructuur en Waterstaat;
 - v. Economische Zaken en Klimaat.
 - b. vanuit de Regio:
 - i. Gemeente Den Helder;
 - ii. Provincie Noord-Holland;
 - iii. Gemeente Hollands Kroon namens het publieke regionale samenwerkingsverband De Kop Werkt!.
5. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze. Voor de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland maakt het Rijk-Regio overleg hiertoe nadere werkafspraken en legt deze vast. LNV voert het secretariaat van het overleg.
6. De Regio hecht aan een stevige regionale governance voor sturing op de uitvoering van de Regio Deal en voor coördinatie en afstemming met betrokken regionale partijen. Hiertoe richt de Regio onder meer een regionale stuurgroep in. Deelnemers in de regionale stuurgroep zijn onder meer de vertegenwoordigers van de Regio in het Rijk-Regio-overleg. In bijlage 1, die geen deel uitmaakt van deze Regio Deal, wordt de regionale governance op hoofdlijnen beschreven.

4. Monitoring, evaluatie en communicatie Regio Deal

Artikel 8 – Monitoring en evaluatie

1. Monitoring van de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland als geheel vindt plaats op twee niveaus:
 - a. op het niveau van de concrete initiatieven en projecten;
 - b. op het niveau van de in artikel 3 genoemde beoogde resultaten en beleidsindicatoren.
2. Op basis van deze monitoring voert de Regio een nulmeting uit, uiterlijk in het voorjaar van 2021, en stelt de Regio éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op over het daarvoor voorafgaande jaar. Hierin wordt melding gemaakt van:
 - a. de voortgang van de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland aan de hand van de in artikel 2 genoemde programmalijnen;
 - b. de behaalde resultaten aan de hand van de in artikel 3 genoemde beoogde resultaten;
 - c. de voortgang van de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland aan de hand van de meerjarige projectenplanning.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt (in concept) voor 15 juli van ieder jaar overgelegd aan het Rijk-Regio-overleg.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken provinciale staten en gemeenteraad informeren. LNV gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
5. De Regio evalueert de uitvoering en werking van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland binnen acht maanden na afronding van deze Regio Deal en maakt daarvan een eindevaluatie op conform de in het tweede lid onder a tot en met c genoemde onderdelen. De Regio legt de eindevaluatie uiterlijk 1 september 2025 voor aan het Rijk-Regio-overleg.

6. Ten behoeve van de evaluatie van de Regio Portefeuille voert het Planbureau voor de Leefomgeving een lerende evaluatie uit. De Regio neemt hieraan deel.
7. Ten behoeve van de monitoring van de arrangementen voor besluitvorming, afstemming, samenwerking en meer in het algemeen sturing, die nodig zijn voor de uitvoering van de Regio Deals op regionaal en op rijksniveau, hebben BZK en LNV een Monitoringstraject Governance opgezet. De Regio neemt hieraan deel.

Artikel 9 – Communicatie

1. Partijen communiceren eensluidend over de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland. Hiertoe wordt gewerkt met een kernboodschap.
*Met de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland werken het Rijk, provincie Noord-Holland, gemeente Den Helder, het samenwerkingsverband De Kop Werkt! en andere (publieke en private) partners aan een integrale aanpak om het leef-, woon- en werkklimaat in de Kop van Noord-Holland te versterken. De samenwerkende partijen willen bereiken dat meer mensen kiezen voor vooral de technische en maritieme sector waar een grote vraag naar is in de regio. En daarvoor door opleiding goed worden toegerust en vervolgens passend werk vinden in de regio en er blijven of komen wonen. Om dit te bereiken gaan de samenwerkende partijen investeren in kennis en talent, innovatieve maritieme technologieën en het stimuleren van de waterstofeconomie. Dit brengt nieuwe werkgelegenheid met zich mee. Bovendien wordt zo bijgedragen aan de energietransitie en de energievoorziening in de regio.
Met deze integrale aanpak wordt een impuls gegeven aan de economie en de brede welvaart in de Kop van Noord-Holland.*
2. De communicatie over de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland verloopt primair vanuit de regio door de Regio, via de gemeente Den Helder en de provincie Noord-Holland. Het Rijk draagt de kernboodschap ook uit via zijn eigen kanalen.
3. Er wordt een gezamenlijk communicatieplan besproken en nader afgesproken door het in artikel 7 bedoelde Rijk-Regio-overleg.
4. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in het kader van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland.

5. Slotbepalingen

Artikel 10 – Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 11 – Gegevenswisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheim houden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacy gevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 12 – Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek heeft kenbaar gemaakt aan het programmteam Regio Portefeuille LNV. Het programmteam Regio Portefeuille LNV informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan het programmteam Regio Portefeuille LNV kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan deze Regio Deal gehecht.

Artikel 13 – Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland met inachtneming van een

- opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
 3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadelijktig.

Artikel 14 – Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland als nieuwe partijen toetreden tot deze deal.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland wordt gericht aan het programmteam Regio Portefeuille LNV. Het programmteam informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan het programmteam Regio Portefeuille LNV kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland gehecht.

Artikel 15 – Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken in de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 16 – Counterparts

De Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 17 – Citeertitel

Deze Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland kan worden aangehaald als Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland.

Artikel 18 – Inwerkingtreding en looptijd

Deze Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2024.

Artikel 19 – Openbaarmaking

1. Deze Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. LNV rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren*

*De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga*

*De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser*

*De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer*

*De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops*

*College van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Helder,
namens deze
J.K. Visser
(wethouder)*

*Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland,
namens deze
Z. Pels
(gedeputeerde)*

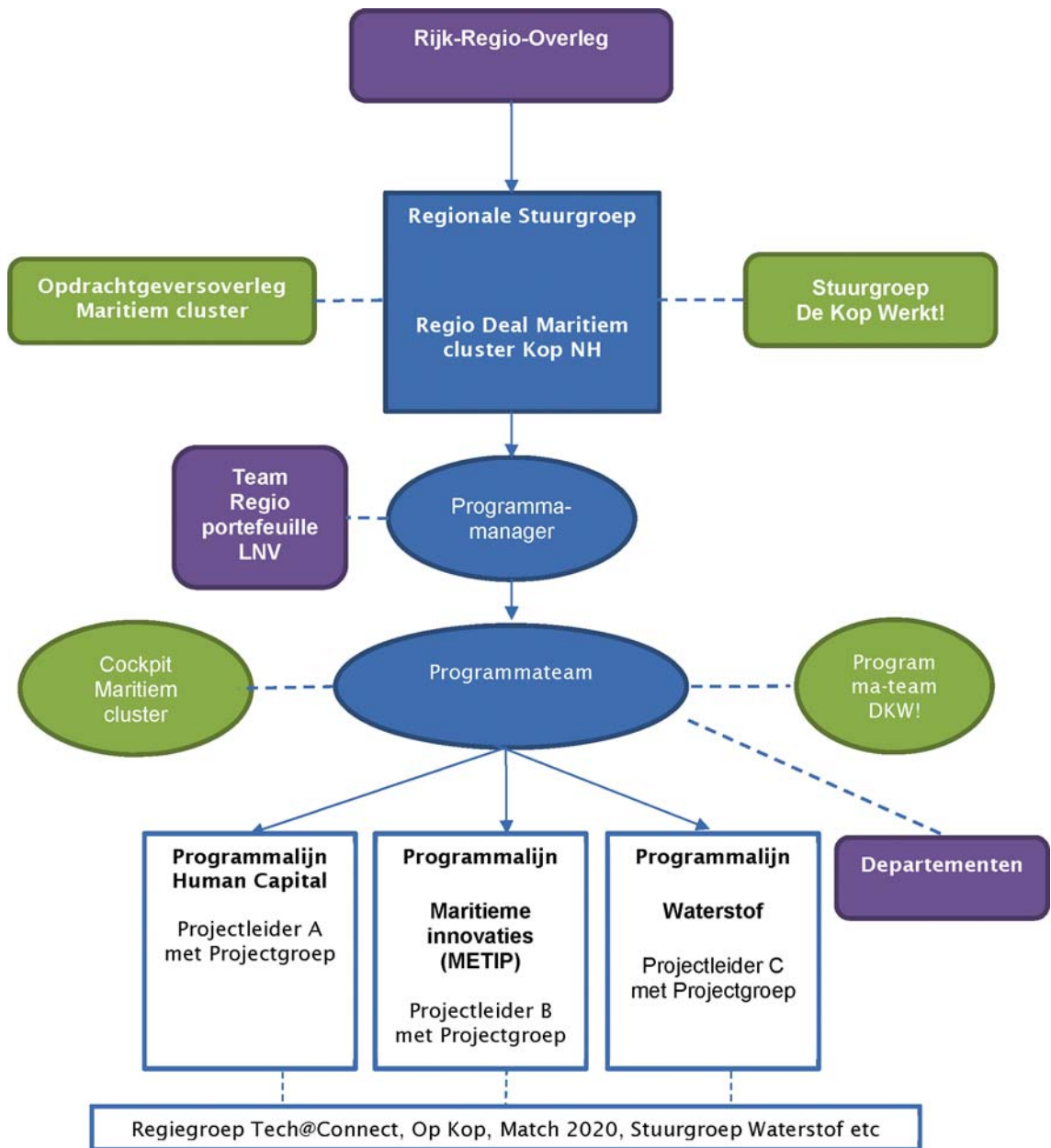
*Gemeente Hollands Kroon,
namens deze
Th.J. Meskers
(wethouder),
mede in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de stuurgroep van het programma De Kop
Werkt!*

BIJLAGE 1. GOVERNANCE REGIO DEAL MARITIEM CLUSTER KOP VAN NOORD-HOLLAND

Governance lokaal/regionaal: regionale stuurgroep Regio Deal

Het is wenselijk op lokaal/regionaal niveau in de regio Kop van Noord-Holland een stevige governance in te richten, omdat groot belang wordt gehecht aan een adequate en voortvarende uitvoering van de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland en het borgen van draagvlak en bestuurlijke samenwerking. De in de regio bestaande governancestructuren¹⁸ bieden op dit moment onvoldoende houvast om de benodigde bestuurskracht voor de Regio Deal onder te brengen. Daarom wordt een nieuwe regionale stuurgroep ingericht. Deelnemers in deze stuurgroep zijn onder meer de vertegenwoordigers van de Regio in het Rijk-regio-overleg. Deze stuurgroep vervult een brugfunctie tussen enerzijds het Rijk- Regio overleg, zoals is beschreven in artikel 7 van de Regio Deal en anderzijds de concretisering van de aanpak en de uitvoering door de Regio. De stuurgroep komt in elk geval twee keer per jaar bijeen om het Rijk-Regio-overleg voor te bereiden en vaker indien nodig. De governance ziet er op hoofdlijnen als volgt uit (zie onderstaande figuur):

¹⁸ Verkend zijn: governance Gebiedsontwikkeling haven/maritiem cluster (in oprichting en nu tijdelijk het Opdrachtgeversoverleg), Stuurgroep De Kop Werkt!, Match2020 en Regiegroep Tech@Connect, Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Economie Kop NH.

Toelichting onderdelen Governancestructuur

Rijk-Regio-overleg en Regionale Stuurgroep Regio Deal

Voor de samenwerking tussen Rijk en Regio is het Rijk-Regio-overleg ingericht met vertegenwoordigers van:

- Rijk: de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Defensie, Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat.
- Regio: provincie Noord-Holland, gemeente Den Helder (tevens regiokassier) en gemeente Hollands Kroon (r regionaal samenwerkingsverband De Kop Werkt!).

Om de gewenste stevige lokale/regionale governance in te richten én om de governance logisch te verbinden met het Rijk-Regio-Overleg, wordt een nieuwe stuurroep ingericht, de Regionale Stuurgroep. In de Stuurgroep nemen deel:

- Provincie Noord-Holland:
 - gedeputeerde voor Financiën, Circulaire economie, NZKG en zeehavens, Sport, Cultuur, P&O en Inkoop;
 - directeur Beleid.
- Gemeente Den Helder:
 - wethouder voor de Haven, Luchthaven, Civiel-militaire samenwerking en Energietransitie Noordzee;
 - gemeentesecretaris.
- het regionale samenwerkingsverband De Kop Werkt!¹⁹:
 - wethouder van de gemeente Hollands Kroon, namens het regionale samenwerkingsverband De Kop Werkt!
- vertegenwoordiger van de Koninklijke Marine;
- programmamanager uitvoering Regio Deal van de gemeente Den Helder.

Bestuurlijke opdrachtgevers voor uitvoering Regio Deal

De bestuurlijke opdrachtgevers zijn: de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland voor Financiën, Circulaire economie, NZKG en zeehavens, Sport, Cultuur, P&O en Inkoop en de wethouder van de gemeente Den Helder (tevens regiokassier) voor de Haven, Luchthaven, Civiel-militaire samenwerking en Energietransitie Noordzee.

Relatie met Opdrachtgeversoverleg Maritiem cluster en Stuurgroep De Kop Werkt!

In de regio bestaan meerdere governancestructuren. De Regio Deal is met twee nauw verbonden: het Opdrachtgeversoverleg Maritiem cluster en de Stuurgroep De Kop Werkt!. Enkele van de deelnemers in de Regionale Stuurgroep voor de uitvoering van de Regio Deal nemen ook deel in die bestaande regionale governancestructuren:

- de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland en de wethouder van de gemeente Den Helder nemen ook deel in het Opdrachtgeversoverleg Maritiem cluster;
- de wethouders van de gemeenten Den Helder en Hollands Kroon nemen ook deel in de Stuurgroep De Kop Werkt!.

Via deze bestuurders vindt informatie-uitwisseling en afstemming plaats tussen de Regionale Stuurgroep Regio Deal enerzijds en het Opdrachtgeversoverleg en stuurgroep De Kop Werkt! anderzijds. De Regionale Stuurgroep vormt een brug tussen de beide bestaande regionale governancestructuren.

Programmamanager en programmateam

De gemeente Den Helder zorgt voor een programmamanager voor de uitvoering van de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland. Deze is tevens de ambtelijk opdrachtgever. De programmamanager zorgt voor de inhoudelijke coördinatie en uitvoering van de regionale uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal. De programmamanager rapporteert aan de Regionale Stuurgroep over de uitwerking en voortgang van de uitvoering van de Regio Deal.

De programmamanager beschikt over een programmateam dat zich bezig houdt met de regionale uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland en stuurt het programmateam aan. Aan het programmateam nemen in elk geval deel: adviseur regionale economie van de Provincie Noord-Holland, adviseur economie gemeente Den Helder, de drie projectleiders van de drie programmalijnen, eventueel businesscontroller gemeente Den Helder. Afhankelijk van de

¹⁹ Het samenwerkingsverband De Kop Werkt! bestaat uit de provincie Noord-Holland en de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel.

onderwerpen op de agenda nemen ook deel bijvoorbeeld de inkoopadviseur, communicatieadviseur etc.

Het programmteam informeert en stemt af met de Cockpit Maritiem Cluster en het programmteam De Kop Werkt!. En er zijn ook contacten tussen de leden van het programmteam en de bij de deal betrokken vakdepartementen.

De programmamanager onderhoudt contact met het team Regio Portefeuille van LNV.

De projectleiders en de programmalijnen

Vanuit de Regio Deal wordt op alle drie de programmalijnen capaciteit ingezet voor de projectleiding om de in de deal beschreven resultaten te realiseren. De drie projectleiders nemen deel aan het programmteam.

De projecten en activiteiten uit de Regio Deal raken aan bredere programma's die al in de regio lopen. De Regio Deal geeft een impuls aan die programma's door een aantal onderdelen uit die programma's te gaan realiseren. Daarom vindt regelmatig afstemming plaats vanuit de programmalijnen en het programmteam met bijvoorbeeld de regiegroep Tech@Connect en stuurgroep Waterstof. Mochten er problemen ontstaan, dan zal in eerste instantie de programmamanager in gesprek gaan en een oplossing zoeken. Als dat niet lukt, dan vindt escalatie plaats naar de stuurgroep Regio Deal.

Governance Regio Deal op langer termijn

Als op termijn de nieuwe governance voor het maritiem cluster²⁰ is ingericht, wordt bekeken of de uitvoering van de Regio Deal onder die governance gebracht kan worden of in ieder geval er goed aan gelinkt kan worden.

²⁰ Momenteel wordt onder aansturing van een tijdelijke governancestructuur, het Opdrachtgeversoverleg Maritiem cluster uitvoering gegeven aan de drie aanbevelingen uit het onderzoek dat in 2019 is uitgevoerd door het bureau Gateway. Een van de aanbevelingen is de oude governancestructuur te beëindigen en te bouwen aan een nieuwe governance.